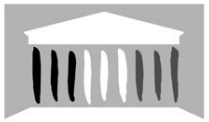

Uimh. 1557

TIONÓL NÁISIÚNTA

BUNREACHT AN 4 DEIREADH FÓMHAIR 1958

AN SEACHTÚ TÉARMA PARLAIMINTEACH DÉAG

Cláraithe le linn Uachtaránacht an Tionóil Náisiúnta an 10 Meitheamh 2025

DRÉACHTDHLÍ

ARNA LEASÚ AG AN SEANAD,

atá dírithe **ar thionchar comhshaoil** *thionscal* **na** *teicstílí* **a laghdú,**,

(Nós imeachta luathaithe)

SEOLTA AG

UACHTARÁN AN tSEANAID

GO:

AN tUACHTARÁN

AN CHOMHTHIONÓIL NÁISIÚNTA

(Arna tharchur chuig an gCoiste um Fhorbairt Inbhuanaithe agus um Pleanáil Úsáide Talún [commission du développement durable et de l'aménagement du territoire], in éagmais coiste speisialta a bhunú laistigh de na teorainneacha ama a leagtar síos i Rialacha 30 agus 31 de na Rialacha Nós Imeachta).

Tar éis an nós imeachta brostaithe a thionscnamh, leasaigh an Seanad, ar an gcéad léamh, an togra le haghaidh dlí arna ghlacadh ag an Tionól Náisiúnta ar an gcéad léamh, arb é seo a leanas a ábhar:

Féach na huimhreacha:

Tionól Náisiúnta: **2129**, **2307** agus T.A. **258** (16ú téarma parlaiminteach).

Seanad: **431** (2023–2024), **458**, **459** agus T.A. **136** (2024–2025).

Airteagal 1

I ndiaidh Airteagal L541-9-1 den Chód Comhshaoil, cuirtear isteach Airteagal L541-9-1-1, a bhfuil an fhoclaíocht seo a leanas ann:

‘*Airteagal L.541-9-1-1*. — I. — Is iad cleachtais thionsclaíocha agus tráchtála na dtáirgeoirí dá dtagraítear in Airteagal L541-10 arna n-aicmiú mar bhealach sármhearfhaisean na cleachtais sin a mbíonn laghdú ar fhad úsáide nó ar shaolré táirgí nua dá dtagraítear in Airteagal L541-10-1(11°) mar thoradh orthu mar gheall ar líon ard tagairtí do tháirgí nua a bheith curtha ar an margadh nó mar gheall ar an dreasacht íseal chun na táirgí sin a dheisiú.

Socrófar le foraithne na tairseacha tagartha le haghaidh táirgí nua agus na critéir maidir leis an dreasacht íseal chun deisiúcháin, de réir branda mar a shainmhínítear in Airteagal L711-1 den Chód Maoine Intleachtúla agus de réir cainéal díolacháin. I gcás ina n-úsáideann na daoine nádúrtha nó dlítheanacha dá dtagraítear in Airteagal L541-10 den Chód seo soláthraí ardáin ar líne chun an cleachtas dá dtagraítear sa chéad mhír den phointe seo I a chur chun feidhme, beidh measúnú ar cé acu a sháraigh nó nár sháraigh siad na tairseacha bunaithe ar a bpríomhchainéal díolacháin, mar a shainmhínítear le foraithne.

‘I.*a*. – Maidir le duine nádúrtha nó dlítheanach a éascaíonn ciandíolacháin na dtáirgí dá dtagraítear in I. den Airteagal seo trí chomhéadan leictreonach amhail margadh, ardán, tairseach nó sásra comhchosúil a úsáid, déanfar cleachtas tráchtála an fhaisin ghearrshaolaigh a mheasúnú de réir na gcritéar dá dtagraítear sa phointe I céanna.

Déantar measúnú ar an gcleachtas tráchtála ansin ar bhonn na dtagairtí uile do tháirgí nua arna dtairiscint ag an duine sin, cé is moite de thagairtí a bhfuil fianaise ag an duine sin ina leith lena léirítear gurb é an duine is dílseánach ar bhranda na dtáirgí sin an táirgeoir a luaitear sa I. sin agus nach ionann an duine a luaitear sa chéad mhír den I.*a* agus a bpríomhbhealach díolacháin.

Sa chás sin, coinneoidh an duine dá dtagraítear sa chéad mhír chéanna an fhianaise chomhfhreagrach ar fáil don údarás riaracháin.

Déanfar na modhanna cur chun feidhme don I.*a* seo a shainiú le foraithne.

II. — Déanfaidh an duine dá dtagraítear in*I. a* úsáideann an cleachtas tráchtála dá dtagraítear in I. teachtaireachtaí a thaispeáint ar a gcomhéadan díolacháin ar líne lena spreagfar srianadh agus athúsáid táirgí, deisiú agus

athchúrsáil agus faisnéis a sholáthar maidir le tionchar sóisialta agus comhshaoil an táirge, feasacht a mhúscailt maidir lena thionchar ar an gcomhshaol agus faisnéis a sholáthar maidir le tionchar comhshaoil na seirbhíse seachadta táirgí atá beartaithe. Taispeánfar na teachtaireachtaí sin ar bhealach soiléir, inléite agus sothuigthe in aon fhormáid a úsáidtear, gar don phraghas, ar gach leathanach ar a gcuirtear táirgí na ndaoine a úsáideann an cleachtas dá dtagraítear san I céanna. ar díol. Saineofar ábhar na dteachtaireachtaí agus an bealach ina dtaispeánfar iad le foraithne, arna n-eisiúint tar éis tuairim a fháil ón nGníomhaireacht um Bainistíocht Comhshaoil agus Fuinnimh.

? III. – *(Scriosta)*

?? IV. *(nua)*. – Ní thagann cur ar fáil ar an margadh táirgí nua dá dtagraítear in Airteagal L541-10-1(11°) agus nár dhíol daoine nádúrtha agus dlítheanacha seachas iad siúd a chuir ar an margadh den chéad uair iad faoi raon feidhme an chleachtais tráchtála dá dtagraítear in I. den Airteagal seo.

?? V. *(nua)*. – Agus táirge á chur chun cinn ag daoine a fhostaíonn an cleachtas tráchtála dá dtagraítear in I., ní fhéadfar an téarma ‘saor in aisce’ a úsáid mar uirlis mhargaíochta agus chur chun cinn i gcomhthéacs caidreamh tráchtála.’

Airteagal 1*a* AA *(nua)*

? I ndiaidh Airteagal L541-9-1 den Chód Comhshaoil, cuirtear isteach Airteagal L541-9-1-2, léamh mar a leanas:

? ‘*Airteagal L541-9-1-2*. — Ní mór tionscnamh monaraíochta an bhaill éadaigh nó na teicstíle a dhíoltar ar líne a bheith inaitheanta go soiléir ag an tomhaltóir ar an ardán digiteach. Déanfar tásc thionscnamh geografach na dteicstílí a mharcáil go feiceálach agus go soléite i gcarachtair atá cothrom le méid an táisc ar an bpraghas agus i gcóngar an phraghais.’

Airteagal 1*a* AB *(nua)*

Ní bheidh daoine nádúrtha nó dlítheanacha a úsáideann an cleachtas tráchtála dá dtagraítear in Airteagal L541-9-1-1(I) den Chód Comhshaoil incháilithe don laghdú cánach dá dtagraítear in Airteagal 238*bis*(2) den Chód Cánach Ginearálta.

Airteagal 1*a* A

? I. – *(Gan leasú)*

II. *(nua)*. – I ndiaidh Airteagal L512-20 den Chód Tomhaltóirí,

cuirtear isteach Airteagal D512-20-4, a bhfuil an fhoclaíocht seo a leanas ann:

‘*Airteagal L512-20-4*. –Féadfaidh Airteagal 11 den Chód um Nós Imeachta Coiriúil nó a fhorálacha a bhaineann le rúndacht ghairmiúil, d’ainneoin na hiomaíochta, na ngníomhairí um ghnóthaí tomhaltóirí agus um chalaois a chosc agus na ngníomhairí de chuid an Choimisiúin Náisiúnta um Theicneolaíocht Faisnéise agus um Shaoirsí Sibhialta (CNIL), an fhaisnéis agus na doiciméid uile a choimeádtar nó a bhailítear le linn a gcúraimí faoi seach agus atá riachtanach chun sáruithe agus sáruithe ar na rialacha a thagann faoina réimsí inniúlachta faoi seach a imscrúdú agus a bhrath, a sholáthar dá chéile, go spontáineach nó arna iarraidh sin.’

Airteagal 1*a*

(Scriosta)

Airteagal 2.

I. – Leasaítear an Cód Comhshaoil mar seo a leanas:

1° Leasaítear Airteagal L541-10-3 mar a leanas:

a) Sa chéad abairt den chéad fhomhír, sa leagan Fraincise, i ndiaidh an fhocail ‘lesquels’, cuirtear isteach na focail seo a leanas: ‘l’impact environmental, notamment les atteintes à la biodiversité et l’empreinte carbone’, lena dtugtar an bhrí Bhéarla ‘...ammeasc [critéir], tionchar ar an gcomhshaol, lena n-áirítear damáiste don bhithéagsúlacht agus an lorg carbóin,’; agus, tar éis an fhocail ‘durabilité’, cuirtear na focail seo a leanas isteach: ‘, y compris, résultant des pratiques industrielles et commerciales,’ lena gcáilítear leis sin an critéar ‘marthanacht’ mar ‘lena n-áirítear [marthanacht] a eascraíonn as cleachtais thionsclaíocha agus tráchtála,’;

b) *(Scriosta)*

2° Leasaítear Airteagal L541-10-9 mar a leanas:

(a) Cuirtear an tagairt seo a leanas isteach ag tús na chéad fhomhíre: ‘I. –’;

(a a*)* Sa chéad abairt den dara fomhír, is é an focal ‘Airteagal’ cuirtear an tagairt seo a leanas ina hionad: ‘I.’;

(b) Cuirtear pointe II. leis, a bhfuil an fhoclaíocht seo a leanas air:

T ‘II. – I gcás ina bhfuil duine nach bhfuil bunaithe sa Fhrainc faoi réir phrionsabal na freagrachta leathnaithe táirgeora de bhun Airteagal L541-10 nó de bhun na chéad fhomhíre de I. den Airteagal seo, ceapfaidh siad duine nádúrtha nó dlítheanach atá bunaithe sa Fhrainc, trí shainordú i scríbhinn, mar an t-ionadaí údaraithe atá freagrach as a áirithiú go gcomhlíonfar a n-oibleagáidí faoin scéim freagrachta leathnaithe táirgeora. Seachaítear an duine sin maidir leis na hoibleagáidí uile a eascraíonn as prionsabal na freagrachta leathnaithe táirgeora a nglacann siad leis an sainordú ina leith.

1 Measfar an oibleagáid ionadaí údaraithe a cheapadh dá dtagraítear sa chéad mhír den phointe II seo a bheith comhlíonta i gcás táirgí a n-áirithíonn duine nádúrtha nó dlítheanach dá dtagraítear in I., atá bunaithe sa Fhrainc, go gcomhlíontar na hoibleagáidí a bhaineann leis an scéim freagrachta leathnaithe táirgeora ina leith.’;

1 3° Leasaítear Airteagal L541-10-27 mar a leanas:

(A) Cuirtear an tagairt seo a leanas isteach ag tús na chéad fhomhíre: ‘I. –’;

(*A)* Sa dara fomhír, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an fhocail ‘Airteagal’

tagairt ‘I.’;

Cuirtear pointí nua II., II.*a*, III. agus IV. leis an bhfoclaíocht seo a leanas:

?? ?? ‘II. – I gcás táirgí atá faoi réir phrionsabal na freagrachta leathnaithe táirgeora de bhun Airteagal L541-10-1(11°), déantar na ranníocaíochtaí airgeadais dá dtagraítear in Airteagal L541-10-3 a choigeartú, ag brath go háirithe ar an gcomhéifeacht mharthanachta a mheasúnaítear leis na torthaí a fhaightear trí úsáid a bhaint as an modheolaíocht a chinntear in Airteagal L541-9-12, a mhéid a chuirtear san áireamh a marthanacht a bhaineann le tionchar chleachtais thionsclaíocha agus tráchtála na dtáirgeoirí. Foráiltear le sonraíochtaí an chomhlachta éiceolaíoch go ndéanfar na ranníocaíochtaí breise a bhailítear a ath-leithdháileadh den chuid is mó i bhfoirm préimheanna do tháirgeoirí táirgí a chomhlíonann critéir éicidhearthóireachta chun feidhmíocht chomhshaoil níos fearr a bhaint amach.

1?? II.*a.* – Táirgí atá faoi réir phrionsabal na freagrachta leathnaithe táirgeora de bhun Airteagal L541-10-1(11°) agus atá faoi réir pionóis de bhun II. den Airteagal seo, ní bheidh siad incháilithe do phréimheanna.

? III. – Beidh méid na bpionós is infheidhme maidir le táirgí atá faoi réir phrionsabal na freagrachta leathnaithe táirgeora de bhun Airteagal L541-10-1(11°) agus a chinnfear ar bhonn an chritéir a shainmhínítear in II. den Airteagal seo ar a laghad EUR 5 in aghaidh an táirge in 2025, EUR 6 in aghaidh an táirge in 2026,

EUR 7 in aghaidh an táirge in 2027, EUR 8 in aghaidh an táirge in 2028, EUR 9 in aghaidh an táirge in 2029 agus EUR 10 in aghaidh an táirge in 2030. Sonraítear na méideanna in aghaidh na catagóire táirge sa tsonraíocht táirge dá dtagraítear in Airteagal L541-10 agus, de mhaolú ar an tríú fomhír d'Airteagal L541-10-3, méadaítear go 50 % an ráta 20 % den phraghas díola táirge gan CBL a áireamh, ráta a gceanglaítear ar an gcomhlacht éiceolaíoch méid an phionóis sin a theorannú dó.

?? IV. – Úsáidfidh na comhlachtaí éiceolaíocha cion de na ranníocaíochtaí airgeadais arna n-íoc ag táirgeoirí na dtáirgí dá dtagraítear in Airteagal L541-10-1(11°) chun bonneagar bailithe agus athchúrsála a mhaoiniú ar an gcríoch náisiúnta.';

?? 4° *(nua)* In Airteagal L541-15-8(II.), cuirtear na focail 'in I. de' in ionad an fhocail 'in'.

?? II. *(nua)*. – Ní fhéadfaidh oibreoirí bainistithe dramhaíola dramhaíl ó tháirgí dá dtagraítear in Airteagal L541-10-1(11°) den Chód Comhshaoil a bhainistiú ach amháin má tá conarthaí tugtha i gcrích acu chun an dramhaíl sin a bhainistiú le comhlachtaí éiceolaíocha formheasta nó le córais aonair formheasta.

Airteagal 3

? I. – I ndiaidh Airteagal R229-61 den Chód Tomhaltóirí, cuirtear isteach Airteagal D229-61-1, a bhfuil an fhoclaíocht seo a leanas ann:

? '*Airteagal L229-61-1*. – Toirmeascfar fógraíocht a bhaineann le táirgí a mhargú i gcomhthéacs an chleachtais thionsclaíoch agus tráchtála a shainmhínítear in Airteagal L541-9-1-1, nó brandaí a chuireann an cleachtas tionsclaíoch agus tráchtála sin chun cinn go díreach nó go hindíreach, a mhéid a chuireann táirgeadh iomarcach éadaí, línéadaigh tí

agus coisbhirt an cuspóir maidir leis an gcomhshaol a chosaint agus an téamh domhanda a chomhrac i mbaol.’ II. – I. Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an 1 Eanáir 2026.

Airteagal 3*a* *(nua)*

I. – Tar éis Airteagal 4 de Dhlí Uimh. 2023-451 an 9 Meitheamh 2023 arb é is aidhm dó tionchar tráchtála a rialáil agus mí-úsáidí lucht tionchair ar líonraí sóisialta a chomhrac, cuirtear isteach VI.*a* leis an bhfoclaíocht seo a leanas:

‘VI*a*. – Toirmiscfear daoine a fheidhmíonn gníomhaíocht tionchair tráchtála trí mheán leictreonach, bíodh sin ar íocaíocht nó saor in aisce, gan beann ar an méid seo a leanas:

cineál an bhreithnithe, ó aon chur chun cinn, díreach nó indíreach, a dhéanamh ar tháirgí a thagann faoi raon feidhme an chleachtais tráchtála a shainítear in Airteagal L541-9-1-1 den Chód Comhshaoil agus ar na brandaí a úsáideann an cleachtas tráchtála sin.

‘Mainneachtain an VI seo a chomhlíonadh.*a* beidh sé inphionóis le fíneáil riaracháin nach mó ná EUR 100 000. Forchuirfear an fhíneáil sin i gcomhréir le Caibidil II de Theideal II de Leabhar V den Chód Tomhaltóirí.

‘I.*a*. — Ag tús Airteagal L511-7(32°) den Chód Tomhaltóirí, cuirtear na focail ‘Ó V. agus VI. a’ in ionad na bhfocal ‘As V. agus VI. a’.

II. – Forlíontar Airteagal L229-64(I.) den Chód Comhshaoil le pointe 4° leis an bhfoclaíocht seo a leanas:

‘4° Táirgí atá faoi réir cleachtas tráchtála dá dtagraítear in Airteagal L541-9-1-1 den Chód seo.

I dteannta na faisnéise maidir leis an tionchar ar an gcomhshaol dá dtagraítear sa phointe 4° seo, ní mór teachtaireacht a bheith ag gabháil le haon fhógraíocht, gan beann ar an meán a úsáidtear, a bhaineann le margú táirgí a thagann faoi raon feidhme an chleachtais tráchtála a shainmhínítear in Airteagal L541-9-1-1, teachtaireacht lena spreagtar patrúin tomhaltais níos inbhuanaithe, amhail táirgí athláimhe a cheannach nó táirgí a fháil ar cíos, chun rannchuidiú leis an tionchar ar an gcomhshaol a bhaineann le táirgeadh táirgí nua a laghdú.’

III. – Tiocfaidh an tAirteagal seo i bhfeidhm an 1 Eanáir 2026.

Airteagal 4

Leasaítear an Cód Comhshaoil mar seo a leanas:

1° *(scriosta)*

2° Sa chéad fhomhír d'Airteagal L541-9-4-1, i ndiaidh na tagartha "L541-9-1", cuirtear isteach na focail seo a leanas: 'agus in Airteagal L541-9-1-1(II.)'.

Airteagal 5

Leasaítear Airteagal L511-7 den Chód Tomhaltóirí mar seo a leanas:

1° *(nua)* Léitear pointe 28° mar a leanas:

'28° Airteagail L541-9-1 agus L541-9-1-1 den Chód céanna;'

2° *(Scriosta)*

Airteagal 6

(Comhlíontach)

Airteagal 6*a* *(nua)*

Roimh an bhfomhír dheireanach d'Airteagal L312-19 den Chód Oideachais, a cuirtear fomhír isteach a bhfuil an téacs seo a leanas uirthi:

M 'Áireofar leis múscailt feasachta maidir leis an tionchar ar an gcomhshaol, lena n-áirítear foghlaim faoi ábhair fhreagracha nó ábhair ísealtionchair agus cleachtais laethúla inbhuanaithe maidir le húsáid éadaí, dálaí táirgthe agus lipéadú. Leagfar béim ann ar fhreagracht aonair agus chomhchoiteann as an gcomhshaol a chaomhnú agus beidh sé d'aidhm aige smaointeoireacht chriticiúil a fhorbairt maidir le samhlacha táirgthe neamh-inbhuanaithe. Beidh sé bunaithe ar chásanna nithiúla, amhail tomhaltas táirgí teicstíle agus éadaigh atá freagrach ó thaobh na héiceolaíochta de.'

Airteagal 7

Laistigh de bhliain amháin ó fhógairt an Dlí seo, cuirfidh an Rialtas tuarascáil faoi bhráid na Parlaiminte ina ndéanfar athbhreithniú ar chur chun feidhme na mbeart scáthánach ag

teorainneacha mhargadh inmheánach na hEorpa chun caighdeáin sláinte, shóisialta agus chomhshaoil na hEorpa a fhorchur ar allmhairiú táirgí teicstíle atá ag athrú go tapa agus go han-tapa. Déantar anailís sa tuarascáil freisin ar a inmhianaithe atá sé an dualgas cruthúnais a aisiompú tráth a thagann na táirgí isteach san Aontas Eorpach; is faoin onnmhaireoir atá sé a chruthú gur táirgeadh a tháirgí faoi choinníollacha a chomhlíonann caighdeáin Eorpacha agus forairdeall ar leith á dhéanamh maidir le cearta an duine a urramú.

Airteagal 8 ***(nua)***

Déantar Caibidil I *a* de Theideal III den Dara Cuid den Chéad Leabhar den Chód Cánach Ginearálta a fhorlíonadh le Roinn XV a athbhunaítear ar an gcaoi sin:

M *‘Roinn XV*

 Cáin ar dháileachtaí beaga de bhunáitíocht lasmuigh den Eoraip

O’*Airteagal 1609(f*). – I. – Tugtar isteach cáin atá iníoctha ag margaí, ardáin, tairseacha nó sásraí comhchosúla atá bunaithe lasmuigh den Aontas Eorpach agus a sheolann dáileachtaí a bhfuil meáchan níos lú ná 2 kg iontu do dhaoine nádúrtha sa Fhrainc.

 II. – Tá an cháin bunaithe ar líon na ndáileachtaí ar lú a meáchan ná 2 kg a seoladh chuig an bhFrainc agus ar duine nádúrtha iad an faighteoir.

 III. – Is é an oibríocht seachadta an teagmhas inmhuirearaithe.

P IV. – Socraítear an cháin, idir EUR 2 agus EUR 4, le hord comhpháirteach na n-airí atá freagrach as gnóthaí digiteacha agus as an mbuiséad.

?? V. – Déanfaidh an duine atá faoi dhliteanas an cháin a dhearbhú agus a íoc ar na dátaí a chinnfear le hordú ón Aire atá freagrach as an mbuiséad. Beidh minicíocht na ndearbhuithe agus na n-íocaíochtaí míosúil ar a mhéad agus bliantúil ar a laghad.

 VI. – Déanfar an cháin a aisghabháil agus faireachán a dhéanamh uirthi de réir na nósanna imeachta céanna agus faoi na smachtbhannaí, na ráthaíochtaí, na hurrúis agus na pribhléidí céanna atá ag cánacha ar láimhdeachas. Déanfar aon éilimh a thíolacadh, a scrúdú agus a bhreithniú de réir na rialacha is infheidhme maidir leis na cánacha sin.

 VII. — I gcás nach bhfuil an duine atá faoi dhliteanas bunaithe i mBallstát den Aontas Eorpach nó i gceann de na Stáit dá dtagraítear in Airteagal 289A(I)(1°), beidh ionadaí creidiúnaithe aige os comhair na roinne cánach inniúla faoi na coinníollacha atá leagtha síos in IV. d’Airteagal 289A céanna, atá bunaithe sa Fhrainc, faoi réir cánach breisluacha agus a gheallann na

foirmiúlachtaí a chur i gcrích in ainm agus thar ceann an duine atá faoi dhliteanas agus, i gcás inar gá, an cháin a íoc ina áit.’

Arna phlé ag seisiún poiblí i bPáras an 10 Meitheamh 2025.

An tUachtarán,

Sínithe: Gérard LARCHER